

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): ~~diplomová~~ / bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucího / ~~opponenta~~

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Libor Benda, Ph.D.

Práci předložil(a): Andrea Linhartová

Název práce: Thomas Kuhn a Ludwik Fleck: komparativní studie

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn): Záměrem práce bylo analyzovat a komparovat filosofii vědy Thomase Kuhna s pojetím vědy polského mikrobiologa Ludwika Flecka, přičemž autorka v úvodu práce přesněji zmiňuje, že svoji pozornost zaměří „zejména na analýzu podobností a odlišností mezi Kuhnovým pojmem *paradigmatu* a Fleckovým pojmem *myšlenkového stylu (Denkstil)*“ (s. 1). Tento záměr lze pokládat za úspěšně naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionality teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Autorka rozdělila práci (vedle úvodu a závěru) do tří hlavních kapitol. V kapitole první se věnuje systematickému výkladu Kuhnovy filosofie vědy, jak je prezentována zejména v jeho *Struktuře vědeckých revolucí*. Pozornost je zde věnována především Kuhnovu klíčovému pojmu „paradigma“ a jeho akcentu na „vědecké společenství“ (v protikladu k individuálnímu vědci), ale také jeho konceptualizaci vývoje jednotlivých vědeckých disciplín v termínech střídání „normální vědy“ a „vědeckých revolucí“. Autorka neopomíjí ani další ústřední prvek Kuhnovy filosofie vědy, kterým je jeho koncept „nesouměřitelnosti“. Druhá kapitola obdobným způsobem pojednává o pojetí vědy Kuhnova inspirátora Ludwika Flecka, rozpracované v jeho nepříliš známé práci *Entstehung und Entwicklung einer wissenschaftlichen Tatsache*. Zde autorka věnuje pozornost nejprve jeho pojmům „myšlenkového kolektivu“ (*Denkkollektiv*) a „myšlenkového stylu“ (*Denkstil*), a následně obrací pozornost k Fleckovým vlastním postřehům ohledně „nesouměřitelnosti“ různých myšlenkových stylů. Obsahem třetí kapitoly je pak kritickému srovnání představených pojetí vědy obou autorů. Autorka se zde zaměřuje především na podobnosti a rozdíly mezi Kuhnovými pojmy „paradigma“ a „vědecké společenství“ a Fleckovými na první pohled velice blízkými pojmy „myšlenkový styl“ a „myšlenkový kolektiv“, avšak do své komparace zahrnuje i jiné aspekty představených pojetí, jako je i zmíněné pojetí nesouměřitelnosti nebo pohled obou autorů na vědecký vývoj. Na základě své analýzy pak autorka dospívá k závěru, že ačkoliv jsou si obě pojetí vědy velice podobná, rozšířený výklad Fleckova pohledu na vědu jako jakési „protoverze“ Kuhnova pozdějšího pojetí je jednoznačně neoprávněný, jelikož mezi oběma pojetími jsou podstatné odlišnosti.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): K formálním náležitostem práce nemám žádné výhrady. Jazykový projev autorky je na dobré úrovni, práce s literaturou je korektní a odkazy na použité zdroje jsou v souladu s přijatou normou. V práci jsou velice ojediněle překlepy a drobné stylistické nedostatky, jejich počet je zanedbatelný. Struktura práce je přehledná a srozumitelná.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Práci hodnotím velice kladně po obsahové i formální stránce. Přestože si autorka zvolila dosti obtížné a nepříliš podrobně zpracované téma, výsledný text je kvalitní a zcela splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Výklad Kuhnova i Fleckova pojetí vědy je přehledný a dostatečně srozumitelný, totéž pak platí i pro závěrečné srovnání. Silnou stránku textu spatřuji zejména v autorčině práci s cizojazyčnou (anglickou i německou) odbornou literaturou, včetně Fleckovy zmíněné knihy, s níž autorka pracuje v originálním

německém vydání. S četbou a výkladem Fleckovy práce, která se vyznačuje poměrně komplikovaným stylem a velmi specifickým jazykem, se dle mého názoru autorka vypořádala velice dobře. Slabší stránku práce pak naopak vidím v závěrečném srovnání, kde se autorka z velké části opírá o již dostupnou komparaci obou autorů v článku od Nicolý Mößnerové. Nicméně vzhledem k tomu, že se jedná o bakalářskou práci a autorka na zmíněný článek korektně odkazuje (a stanoviska Mößnerové navíc sama doplňuje odkazy na Kuhnovy a Fleckovy primární texty), v tomto nevidím nijak závažný nedostatek.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři): V práci uvádíte, že Fleck se na rozdíl od Kuhna nevyhýbá použití slova „pravda“ a že „pravdivost“ vědeckých tvrzení dle jeho názoru není záležitostí subjektivní ani relativní (s. 29). Jakým způsobem se Fleck brání proti potenciálním nařčením z relativismu, k nimž jeho koncepce myšlenkových stylů vybízí? Myslíte si, že je jeho snaha vyhnout se relativismu úspěšná?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): Výborně.

Datum: 16. května 2018

Podpis:

